

255.000 til restaureringer

STENBERG/KITTILBU

Stiftelsen UNI har bevilget penger til renovering av to kulverter på Stenberg og til Volden seter på Kittilbu.

Det er Mjøsmuseet og Randsfjordmuseene som får henholdsvis 200.000 og 55.000 kroner til de to prosjektene.

Stiftelsen UNI er en allmenntilgjengelig stiftelse som gir økonomisk støtte til tiltak som verner mennesker og fortidsminner. Hittil i år har stiftelsen bevilget mer enn 13,3 millioner kroner til 112 prosjekter.

De omsøkte tiltakene for Stenberg

gjelder restaurering av øvre og nedre kulvert, begge en del av parken på den fredete amtmannsgården Stenberg i Vestre Toten og gjelder to hvelvmurte kulverter som i seg selv er særdeles viktige kulturminner i miljøet i amtmannsgården. Kulvertene er 200 år gamle.

Den øvre kulverten er i en slik forfatning at den truer de to fredete bygningene, bryggerhus og rullebu, som Stiftelsen UNI allerede har gitt tilskudd til. Nedre kulvert har et innsnevret løp som fører til ising med oversvømmelse vinter og vår.

Volden seter på Kittilbu i Gausdal

vestfjell er fra 1860 og ligger i kulturstien. Seterhuset er svært autentisk og framstår omtrent slik den ble forlatt av budeia på 1940-tallet. Fjøset ble revet en gang på 1980-tallet. Setra har vært i privat eie, men museet har disponert og etablert setra som serverings- og opplevelsessted siden 2005 inntil til de kjøpte den i 2009.

Aktivitetene som er skapt på Volden seter er bra besøkt og trekker mye folk i juli og august. En tilstandsrapport viser at det er en del problemer med råte i syllstokker og i tak som tilsier at tiden er inne for et løft i form av restaurering.

TO KULVERTER: Stiftelsen UNI har gitt 200.000 kroner til restaurering av øvre og nedre kulvert i parken på Stenberg gård. Arkivbilde

■ KULTURMINNER

Gjenåpnet Klæstad mølle

VESTRE GRAN

Det var her en ung Rigmor Aasrud lekte på isen, og det er dette stedet Riksantikvaren vil strekke seg langt for å verne.

Anne Martine Engebakken Grymyr

Etter flere års planlegging og en sommer full av flittig arbeid, var det søndag duket for storfin gjenåpning av Klæstad mølle, og flere hundre hadde møtt opp for å se det nyrestaurerte bygget på Grymyr i Vestre Gran.

Med midler fra blant annet Kulturminnefondet og Statens landbruksforvaltning, hadde prosjektet et budsjett på hele 800.000. Det er mye penger, men de kom godt med, forklarte Brede Grinder.

– Vi har tettet taket, reparert vinduer og vegger, og så var spesielt mye som måtte gjøres med muren.

Grinder sto selv i front for oppussingen, men har hatt god hjelp underveis. Samtidig er han imponert over hvor velholdt mølla var, selv om den er 116 år gammel, og har stått stille siden 1975.

– Da vi satte i gang maskineriet her var det bare å smøre litt, så ruslet og gikk det, sa Grinder.

Viktig kulturminne

Det var en begeistret riksantikvar som hadde tatt turen til Hadeland – eller Norges Toscana, som Jørn Holme liker å kalle det. Han understreket viktigheten av å ta vare på kulturminner som mølla på Grymyr.

– Klæstad mølle representerer den typen kulturminner som er mest truet, fordi de ligger så nært i tid. Det er viktig å kunne fortelle om en tid som vi som er litt grå i håret nesten husker. Derfor er det viktig med et lokalt engasjement, som dere har her, slik at vi får fortalt historien videre til barn og unge, forklarte Riksantikvaren.

Holme kunne også by på et hett tips til det gjenstående arbeidet ved mølla.

– Jeg vet at dere ønsker å få alt utstyret på plass her, og da vil jeg bare si at det er fullt mulig å søke Riksantikvaren – altså meg – om støtte.

Mange minner

Hva mølla skal brukes til nå, er ikke bestemt. Arbeidsgjengen tar gjerne imot forslag, men ser for seg muligheter innen for undervisning eller kultur.

For statsråd og Grymyr-beoer Rigmor Aasrud, vil i hvert fall mølla alltid minne om barndommens skolevei.

IMPONERT: Riksantikvar Jørn Holme (t.v.) lot seg imponere over restaureringsjobben Brede Grinder (i busserull) og resten av arbeidsflokken hadde gjort med mølla på Grymyr. Foto: Anne Martine Engebakken Grymyr

– Mølla var i aktivitet da vi var små, og jeg husker at vi pleide å gå gjennom her på vei til skolen. Aller best husker jeg at vi klatret på isen oppover, selv om vi ikke fikk lov, innrømmet Aasrud, som hadde møtt opp for å se den «nye» mølla.

– Jeg synes det er moro at dette skjer, for det er veldig viktig at vi tar vare på de kulturhistoriske minnene våre, sa statsråden.

STOR INVESTERING: Den ser beskjedent ut, men Klæstad mølle har nettopp fått et anskaffelsesløft verdt i underkant av en million kroner.

